



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax. (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 29 marca 2006 roku

RPZ – 402/5/06/JK

DECYZJA Nr RPZ 9/2006

Na podstawie art. 100b ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jednolity - Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 ww. ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. 2002 Nr 18 poz. 172 ze zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

odmawia się wszczęcia postępowania, na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Myśliborzu, w sprawie naruszenia przez KRI Spółkę z o.o. z siedzibą w Wysogotowie zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o przyłączenie do sieci gazowej postanowienia zobowiązującego odbiorcę do rozpoczęcia poboru gazu ziemnego w terminie 90 dni od ostatecznego terminu wykonania przyłącza, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 1 % opłaty za przyłączenie za każdy dzień przekroczenia tego terminu.

UZASADNIENIE

W dniu 10.02.2006 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Poznaniu wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Myśliborzu (zwanego dalej Rzecznikiem) o wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, stosowanych przez KRI Spółkę z o.o. z siedzibą w Wysogotowie k/Poznania (zwaną dalej Spółką). Według Rzecznika zbiorowe interesy konsumentów może naruszać stosowanie w umowach o przyłączenie do sieci gazowej postanowień zobowiązujących przyszłych odbiorców do rozpoczęcia poboru gazu ziemnego w terminie 90 dni od ostatecznego terminu wykonania przyłącza, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 1 % opłaty za przyłączenie za każdy dzień przekroczenia tego terminu.

W związku z tym, że wniosek Rzecznika nie zawierał wszystkich istotnych informacji niezbędnych do oceny zasadności wszczęcia postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, Prezes Urzędu postanowił, na podstawie art. art. 100b w związku z art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (tekst jednolity - Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080), wszcząć postępowanie wyjaśniające.

Na podstawie zebranego w powyższym trybie materiału dowodowego Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Spółka z o.o. KRI jest przedsiębiorstwem energetycznym w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 10.04.1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. Nr 153 z 2003 r. poz. 1504 z późn. zm.) – zwanej dalej prawem energetycznym, prowadzącym działalność w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych w oparciu o koncesję przyznaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 12.12.2001 r. Działalność Spółki skoncentrowana jest na obszarze miast i gmin: Złotów, Trzemeszno, Myślibórz, Lipiany, Sława, Lubicz, Czempin, Jarogniewie, Przysucha i Chojna gdzie posiada własne sieci, nie spotykając się z konkurencją żadnego z dystrybutorów paliwa gazowego, w szczególności należącego do przedsiębiorstwa Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.

We wszystkich umowach o przyłączenie do sieci, których w Myśliborzu do dnia 13.03.2006 r. podpisano [usunięto], zawarte są postanowienia z jednej strony zobowiązujące Spółkę do wykonania przyłącza w określonym terminie, z drugiej zaś zobowiązujące odbiorcę do rozpoczęcia poboru gazu w terminie 90 dni, zaś od września 2002 r. w terminie 6 miesięcy od ostatecznego terminu wykonania przyłącza. Za każdy dzień przekroczenia tego terminu odbiorca zobowiązany będzie do zapłaty kary w wysokości 1 % opłaty za przyłączenie, przy czym kara nie może być wyższa niż wysokość opłaty przyłączeniowej.

Spośród podmiotów przyłączonych do sieci Spółki [usunięto] nie rozpoczęło odbioru gazu w terminie. Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez Spółkę wszystkie te osoby otrzymały wezwanie o zastosowanie się do zawartej umowy, tj. podpisania umowy sprzedaży paliwa gazowego. Po wnioskach klientów Spółka w [usunięto] przypadkach wyraziła zgodę na przedłużenie terminu, natomiast pozostałym [usunięto] klientom dostarczyła za potwierdzeniem odbioru noty księgowe, a po pisemnych prośbach wyraziła zgodę na prolongatę terminu dalszym [usunięto] osobom. Z pozostałych [usunięto] osób kwotę wynikającą z noty księgowej uregulowała dotychczas jedna, niemniej jednak do chwili obecnej Spółka nie wszczęła postępowania sądowego celem wyegzekwowania kar.

W swoich wyjaśnieniach Spółka podniosła, iż obowiązek wskazania przewidywanego terminu zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczenie paliw gazowych lub energii oraz ilości paliw gazowych lub energii przewidzianych do odbioru wynika wprost z art. 7 ust. 2 prawa energetycznego. Ponadto, w świetle przepisów tej ustawy, przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane jest do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, jeżeli istnieją m.in. ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania paliw lub energii. Jednym z warunków ekonomicznych jest pozyskanie klienta – odbiorcy gazu, który w racjonalnym terminie rozpocznie korzystać z usług świadczonych przez Spółkę jako dostawcy paliwa gazowego. W przypadku, gdy odbiorca nie rozpocznie poboru gazu, Spółka nie tylko nie uzyskuje spodziewanego przychodu, ale również nie może uzyskać zwrotu kosztów poniesionych na przyłączenie. Racjonalną, zdaniem Spółki, rekompensatą jest zapłata przez odbiorcę kary umownej w wysokości nieprzekraczającej kwoty obciążających odbiorcę kosztów przyłączenia. W tym kontekście Spółka zauważyła, iż maksymalna kwota kary umownej nawet zsumowana z kwotą zapłaconej opłaty za przyłączenie nie pokrywa kosztów poniesionych przez Spółkę celem podłączenia przyszłego odbiorcy do sieci, tym samym kara umowna nie może być uznana za wygórowaną, ani przynoszącą Spółce nieuzasadnione korzyści.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

W świetle zaś art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga zatem spełnienia łącznie dwóch przesłanek: bezprawności działania i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

W kwestionowanych działaniach Spółki nie sposób dopatrzeć się jednak spełnienia żadnej z obu przesłanek. Na podstawie informacji zawartych we wniosku oraz uzyskanych w postępowaniu wyjaśniającym należy uznać wniosek Rzecznika za oczywiście nieuzasadniony.

Przed wszystkim zauważyć należy, iż umowa o przyłączenie do sieci ze swej istoty jest umową wzajemną. Jej realizacja wymaga – ze strony przedsiębiorstwa energetycznego – dokonania niezbędnej rozbudowy sieci oraz, co do zasady, budowy samego przyłącza, ze strony zaś przyszłego odbiorcy – budowy i przygotowania instalacji wewnętrznej budynku. Funkcją społeczno – gospodarczą tej umowy jest stworzenie faktycznej możliwości zawarcia kolejnej umowy, a mianowicie umowy sprzedaży paliwa gazowego.

Ustawa prawo energetyczne szczegółowo reguluje kwestię umów o przyłączenie, określając ich niezbędną zawartość treściową, jak również rozkład ciężarów pomiędzy strony w zakresie finansowania i ponoszenia kosztów przyłączenia. I tak, przedsiębiorstwo energetyczne obciążono obowiązkiem zapewnienia realizacji i finansowania budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie (na warunkach określonych w przepisach wykonawczych oraz w gminnych założeniach lub planach zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i paliwa gazowe). Z kolei przyszły odbiorca uiszcza opłatę za przyłączenie ustaloną w taryfie, która stosownie do art. 7 ust. 8 pkt 2 prawa energetycznego, kalkulowana jest na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania tych podmiotów. Pozostałe natomiast koszty wydatkowane przez przedsiębiorstwo energetyczne na realizację przyłączenia, stanowią podstawę do ustalania w taryfie stawek opłat za przesyłanie lub dystrybucję paliw gazowych lub energii (art. 7 ust. 10 prawa energetycznego). Oznacza to w praktyce, iż koszty te przedsiębiorstwo „odzyskuje” dopiero realizując dostawy paliwa gazowego.

Z tych powodów zrozumiałe jest dążenie przedsiębiorstwa energetycznego, aby w stosunkowo krótkiej perspektywie czasowej doszło do zrealizowania celu umowy o przyłączenie, czyli zawarcia umowy sprzedaży paliwa gazowego i rozpoczęcie odbioru tego paliwa przez podmiot przyłączony. Całkowicie słusznie zresztą Spółka wskazuje, iż określenie przewidywanego terminu zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie paliw gazowych (oraz ilość paliwa gazowego przewidzianego do odbioru) jest nie tylko rutynowym spełnieniem wymogu przewidzianego w art. 7 ust. 2 prawa energetycznego, ale też jedną z przesłanek oceny, czy istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci. Źródłem zysku dla przedsiębiorstwa energetycznego, którego osiągnięcie jest przecież celem działalności gospodarczej, nie jest bowiem, jak to przedstawiono wyżej, sama rozbudowa sieci i budowa przyłączy, lecz opłaty za korzystanie z tej sieci. Innymi słowy, niesłuszne byłoby, przykładowo, domaganie się od przedsiębiorstwa energetycznego przyłączenia do sieci zespołu niezabudowanych działek budowlanych w sytuacji, gdy zasiedlenie tych działek i podpisanie umów sprzedaży miało nastąpić dopiero za kilka lat.

Biorąc powyższe pod uwagę, zastrzeżenia kary umownej na wypadek, gdyby przyłączony do sieci odbiorca nie zawarł w określonym terminie umowy sprzedaży paliwa gazowego nie można uznać za działanie naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Przepisy kodeksu cywilnego (art. 390 § 1 w związku z art. 483 § 1 k.c.) nie stoją na przeszkodzie takiej formie zabezpieczenia interesów Spółki, termin spełnienia świadczenia przez odbiorcę jest wystarczająco długi (obecnie 6 miesięcy od realizacji przyłączenia), zaś wysokość kary ograniczona do wysokości opłaty za przyłączenie. Ponadto zaakcentować należy daleko idącą elastyczność Spółki, która w wielu wypadkach godzi się na przesunięcie terminu zawarcia umowy sprzedaży. Świadczy o tym dobitnie załączona do wniosku Rzecznika korespondencja z konsumentką z Myśliborza, której termin rozpoczęcia poboru gazu przesunięto z 29.11.2002 r. na 1.10.2006 r.

Zgodnie z art. 100b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika w sposób oczywisty, że zbiorowe interesy konsumentów nie uległy naruszeniu.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki

Otrzymuje :

Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Myśliborzu
ul. Marcinkowskiego 2
74-300 Myślibórz